

NGÔ NGUYỄN ĐỘNG
ĐỖ HỒNG HẢI

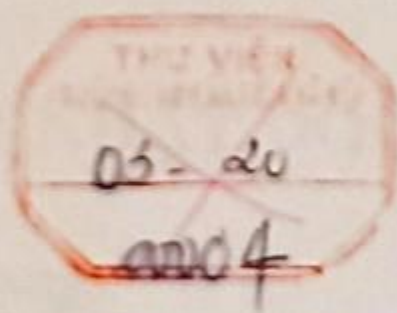
NĂM THÁNG ĐỒNG HÀNH

THƠ

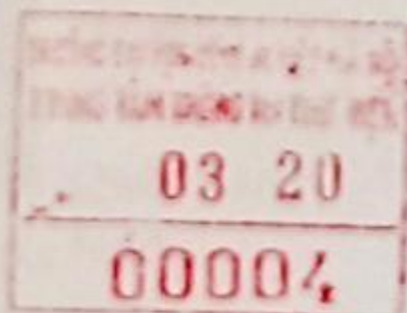
NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

NGÔ NGUYỄN ĐỘNG

GOM NHẬT DỘC ĐƯỜNG

Thơ

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG
HÀ NỘI 2003

GOM NHẬT ĐỘC ĐƯỜNG

Ngô Nguyên Động

Bút danh: Phúc Nguyên,
Nguyên Khang, Sông Châu
(Châu Giang);

Quê: Làng Cổ Giản, Kim Sơn,

Đông Triều, Quảng Ninh;

Sinh năm: Mậu Tý;

Tốt nghiệp trường: Đại học Bách khoa Hà Nội;

Hiện công tác tại : Văn phòng Bộ Công nghiệp
(TDKT);

Đã tham gia: - Quân đội Nhân dân Việt Nam;
- Lâm báo;
- Dạy học;
- Cán bộ quản lý.

Từng tham gia và thường xuyên viết cho các báo: Hà Nam Ninh, Nam Hà, Nam Định, Tiền Phong, Văn Nghệ, Tạp chí Nhân văn của Nam Hà, Nam Định (Hội văn học nghệ thuật Nam Hà, Nam Định), Tạp chí Văn nghệ Ninh Bình (Hội Văn học nghệ thuật Ninh Bình), Tạp chí Công nghiệp nhẹ, Tạp chí Công nghiệp, Tạp chí Đại học và Giáo dục chuyên nghiệp, Xây dựng Công nghiệp Việt Nam, Than Việt Nam, ... Tác phẩm đã in, xuất bản: Năm tháng tình yêu, Nơi ấy, Nhịp đời, Em, Mẹ ơi! Chúng con đã về, Tháng năm trăm trở, Năm tháng đi qua, ... trên 60 bài thơ và văn xuôi, Thơ và Thơ (in chung), ...

LỜI TỰA

Khi được cầm trên tay tập thơ của hai tác giả Ngô Nguyên Động và Đỗ Hồng Hải cùng công tác ở Bộ Công nghiệp có tuổi thơ, tuổi đời xấp xỉ nhau, ban đầu tôi thầm nghĩ và cảm nhận rằng ngoài những tương đồng nghề nghiệp, tuổi tác,... có lẽ thơ các anh sẽ có nhiều nét giống nhau, ít nhất là cách biểu cảm.

Thế nhưng khi đọc xong cả hai, thì nhận xét ban đầu được xóa đi, xem ra lối viết của họ ngược hẳn nhau. Trong quan điểm, hành động của một nhóm, một tập thể hay một gia đình mà trái ngược thì chúng sẽ làm suy yếu, nếu như chưa tính đến việc triệt tiêu nhau. Ở thơ, chưa hẳn vậy!

Tập thơ *Năm tháng đồng hành* gồm hai phần riêng của Ngô Nguyên Động và Đỗ Hồng Hải, đứng bên nhau hình như đã bù đắp, trợ giúp và nâng nhau lên. Nếu như tách riêng rẽ nhất là lại tiếp cận ở khoảng thời gian xa giữa hai tác giả thì người đọc sẽ có cảm giác đơn điệu.

Đọc *Gom nhật đọc đường* của Ngô Nguyên Động thấy học thức của đời sống riêng tư, quê hương và những miền đất anh đã qua hiện rõ ràng sự từng trải, đưa người đọc đến với rất nhiều thời gian và không gian sống. Khoảng trên 40 chục bài đều được gắn kết, khai thác từ các mảng đề tài: Gia đình, quê hương, đất nước và cuộc sống riêng tư-đề tài muôn thủa mà bao thế hệ cầm bút đề cập. Điều này rất dễ dẫn đến sự lười biếng của người viết bởi vì rất dễ lập đi lập lại trong suy nghĩ và trong cách thể hiện. Ngô Nguyên Động đã ít nhiều dẫn người đọc tránh được lối mòn. Không nghiêng ngả, lảng đong, "thường trực" nơi tâm thức về tổ tiên, cha ông, dòng tộc... thì sao đúng "Trước nhà thờ họ" anh xúc động với niềm tôn kính và ngưỡng vọng để viết được về lẽ hưng vong đời thường của gia đình, họ tộc thế này:

*Nơi ghi nhận thịnh suy vui buồn họ tộc
Nơi tôn kính tự lòng dịu nhẹ... những đày vơi!*

Hoặc:

*Nhà thờ họ "Vô luân bất nhập..."
Lời tiên nhân như mưa nhuần, lửa thấp
Là ước nguyện thâm thâm thảng ngày xa!*

(Trước nhà thờ họ)

"Thịnh suy vui buồn... mưa nhuần lửa thấp...".
Dùng, khơi chữ nghĩa bền chắc được vậy? Tôi nghĩ chỉ những người biết đúc rút và ở độ tuổi "chín" mới có được. Anh không đưa vào thơ nhiều những chi tiết "sử nhà" nhuộm màu cổ phong huyền hoặc, u hoài uỷ mỹ, nên không chỉ những người quen thuộc thông tỏ khung cảnh ấy mới có thể phát hiện và phân biệt được rạch ròi, mà người đọc đồng cảm với tác giả, thấy phảng phất niềm tâm sự khi anh nhấn gửi ý tứ về lẽ sống thuỷ chung, nặng sâu đạo lý "uống nước nhớ nguồn", báo đáp ân nghĩa và không phụ lòng mong muốn của người xưa... không quá thi vị hay rợn ngợp tâm linh nơi khả kính.

Sau họ tộc, Ngô Nguyên Động viết nhiều bài về gia đình và người thân. Có thể nhật ra khá nhiều những câu thơ công phu, tâm trạng. Viết về người cha thân yêu sớm khuất bóng mà cứ tưởng tượng hình bóng luôn bên mình bằng những khắc hoạ góc cạnh:

Nặng vai phận trưởng, sớm hôm

Lo tròn thiên chức thảo thơm bước gầy!

Lươn om củ chuối, ớt cay, ...

Nên hương thành kính nhớ "ngày tiến nhân"

Để rồi:

*Đêm nay cứ ngỡ đêm nao
Ngày xa lãng đãng... ra vào bóng xưa*

(Lãng đãng ngày xa)

Tâm trạng này ta gặp khá nhiều trong thơ ca. Nhưng ở đây trong cái lãng lẽ, ẩn khuất thiếu vắng ấy, ta đồng cảm với tác giả khi anh cảm thấu hết những trách nhiệm, nghĩa vụ với gia đình, làng xóm, dòng tộc dồn cả lên vai người mẹ. Cảm thấu những vị mặn trong tái tê cô đơn, đắng đắng nhọc nhằn ấy của các bà mẹ Việt Nam, nên khi bà nội và mẹ không còn trên đời thực thì đời tâm linh của anh vẫn đồng hành:

*Trung trinh chữ hiếu vương tròn
Đồng hành trong trái tim con không mùa...*

(Ngày sau)

Với vợ con, bè bạn Ngô Nguyên Động cũng mài miết ký gửi. Chùm thơ về gia đình, quê hương, đất nước và tình yêu, có bài giàu tính nhật ký, tự sự... song ít nhiều đã nâng lên, tạo được nét riêng.

Tác giả là người bình tĩnh, sống phẳng thế, nhưng vẫn ý thức mình còn vay nợ khá nhiều ở

MỤC LỤC

Chân dung, tiểu sử	5
Lời tựa	7
Gia đình	17
- Trước nhà thờ họ	17
- Đa Nghè	20
- Cùm trúc tại gia	22
- Chuyện thế gian	23
- Cô hai	29
- Lãng đãng ngày xa	31
- Dáng xưa, cảm tác	38
- Ngày sau...	42
- Nụ hồng	48
- Hai nửa yêu thương	50
Quê hương	53
- Làng Cổ, làng Kim	53
- Trường làng	56
- Miến yêu	58
- Đống hương	60

- Xuân sang, em về miền mở	62
- Qua cầu Hoàng Thạch	65
- Gửi nhớ về xa	68
Đất nước	71
- Dấu xưa	71
- Hương nhân	73
- Tản mạn Cúc Phương	76
- Dùng dăng Tam Điệp	80
- Đồi thông	81
- Nham Biền tức sự	82
- Cảm nhận thời gian	83
- Mùa xuân nghỉ suy cùng thành phố	85
- Nơi ấy xuân này	87
- Phố chợ miền quê	89
- Đợi	91
- Lời hẹn ước	92
- Hoa của trời	94
- Trên vịnh với cố nhân	95
- Ông Hiệu trưởng	97
- Ngày xa, người cũ	101
- Giao cảm với hồ	103
- Ấn tượng tháng năm	106
- Một thoáng non cao	109
- Cũ xưa!	111

- Xe Lôi! 113
- Qua cầu lương quốc 115
- Thoảng chút Tô châu 118
- Địa chỉ xanh 121
- Nơi mùa xuân đến sớm 123
- Gửi anh mùa xây dựng 126
- Lãng đàng... xanh 128
- Kim Ngưu hoài cảm 130
- Về Cao Ngạn 132
- Gửi người xa xứ 134
- Phía ấy ngày sang 136
- Năm tháng dấu chân... 138
- Có một ngã đường 140

Năm tháng đồng hành 143

- Tình yêu trong nhà trọ 145
- Chuyện thời sơ tán 146
- Câu chuyện tình 148
- Em ngồi trang điểm 149
- Tại sao? 151
- Cây gạo 152
- Xuân đến 154
- Đà Lạt 156
- Nghiệp làm thơ 158

- Tình xuân	160
- Em còn nhớ	162
- Khoảng cách	163
- Quê tôi	164
- Bình Thuận quê em	167
- Xa Tokyo	169
- Đến Italya	171
- Ký ức Thành Đô	174
- Em đi Tây Hồ	177
- Gọi nhớ mùa xuân	179
- Các anh	181
- Quê mẹ	183
- Tuổi Sửu	186
- Ghen	187
- Thắng - thua!	188
- Anh Đào	189
- Nhớ	190
- Trước ngưỡng cửa mùa xuân	194
- Người con gái Bắc Kinh	196
- Một thời mãi nhớ	198